

مجموعه کتابهای مهارت زندگی

مهارت انس با نماز

تألیف
رضا اخوی

تهیه

مجموعه علمی فرهنگی مرآت اندیشه

شرکت چاپ و نشر بین الملل

سرشناسه:	خوی، رصه ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور:	مهارت انس با نماز / نویسنده رضا خوی؛
مشخصات نشر:	تهیه مجموعه علمی فرهنگی مرآت اندیشه
مشخصات ظاهری:	مهرآباد: مرآت اندیشه اسلامی، شرکت چاپ و نشر سن ۱۳۹۱، ۱۸ ص.
فروست:	مجموعه گنجینه میراث زندگی
شابک:	۹۶۴-۹۶۴-۳۰۴-۵۶۹
وضعیت فهرست نویسی:	فبا
موضوع:	نماز
موضوع:	نماز - احداث
شناسه افزوده:	مرآت اندیشه اسلامی، شرکت چاپ و نشر سن ۱۳۹۱
شناسه افزوده:	مجموعه علمی فرهنگی مرآت اندیشه
رده بندی کنگره:	BP ۱۸۶ /ع/ ۳ م ۹ ۱۳۹۱
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۲۵۳
شماره کتبشناسی ملی:	۳۰۰۹۷۵۱

شرکت چاپ و نشر بین الملل

نام کتاب: مهارت انس با نماز
 مؤلف: رضا خوی
 تهیه: مجموعه علمی فرهنگی مرآت اندیشه
 با همکاری: معاونت پژوهشی و آموزشی
 نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۱
 لیتوگرافی: الوان
 چاپ و صحافی: سپهر
 شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۲۴۰۰۰ ریال
 ویراستار: مؤسسه فرهنگی هنری فرهنگستان وطن
 صفحه‌آرا: علی سعیدی
 طراح جلد: محمدرضا نبوی
 مسئول تولید: شریف شایسته
 شابک: ۹۶۴-۹۶۴-۳۰۴-۵۶۹-۲

دفتر مرکزی:
 تهران، میدان استقلال،
 سدهای جنوبی، پلاک ۲،
 طبقه سوم
 تلفن: ۲۳۹۲۳۹۵۹ - ۰۲۱
 نمابر: ۲۳۱۱۸۶-۲

فروشگاه مرکزی:
 میدان فلسطین، ضلع شمال
 شرق، پلاک ۴ و ۵
 تلفن: ۸۸۹۲۱۹۸۰ - ۰۲۱
 نمابر: ۸۸۹۰۲۸۴۳

Email: [intpub@intpub.ir](mailto:info@intpub.ir)
www.intpub.ir

همه حقوق محفوظ است. هر گونه کپی‌برداری، اعم از زیراکس و دزنوئسی،
 دجیترای کامپیوتری، فیکس کپی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی،
 اقتباس در گیمه در مستندنویسی و مانند آنها) بدون مجوز کسب از ناشر ممنوع و از
 طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

سخن آغازین.....	۵
پیشگفتار.....	۷
فصل اول: نماز چیست؟.....	۱۱
۱.۱. معنای نماز.....	۱۱
۲.۱. پیشینه نماز.....	۱۲
۳.۱. نماز در اسلام.....	۱۵
۱.۳.۱. جایگاه نماز در اسلام.....	۱۷
فصل دوم: انواع نماز گزار.....	۱۹
۱.۱. تقلیدی.....	۱۹
۲.۲. رفع تکلیفی.....	۲۰
۳.۲. فرار از آتش جهنم (عبیدانه).....	۲۰
۴.۲. طمع بهشت (طماعانه).....	۲۱
۵.۲. عارفانه و عاشقانه.....	۲۱

۲..... مهارت انس با نماز

فصل سوم: راهکارهای انس با نماز..... ۲۵

۱.۳. تقویت خداآوری و دلدادگی..... ۲۵

۲.۳. تحریک حس نیازمندی..... ۳۲

۳.۳. آشنایی با حقیقت عبادت..... ۳۵

۴.۳. تبیین کارکردهای نماز..... ۳۸

۱.۴.۳. یاد خدا..... ۳۸

۲.۴.۳. شستشوی از گناهان و آمرزش الهی..... ۳۸

۳.۴.۳. سدی در برابر گناهان..... ۳۹

۴.۴.۳. دوری از غفلت..... ۳۹

۵.۴.۳. از بین بردن خودبینی و کبر..... ۴۰

۶.۴.۳. تکامل معنوی انسان..... ۴۰

۷.۴.۳. ارزش گذاری بر سایر اعمال..... ۴۱

۸.۴.۳. دعوت به پاک سازی..... ۴۲

۹.۴.۳. مؤثر در ترک گناهان..... ۴۲

۱۰.۴.۳. روح انضباط..... ۴۳

۱۱.۴.۳. بازداری از حرص، آز و کم طافتی..... ۴۴

۱۲.۴.۳. استقامت و بردباری..... ۴۵

۱۳.۴.۳. نظم و انضباط..... ۴۶

۵.۳. رفع موانع..... ۴۷

۶.۳. توجه به آثار ترک نماز..... ۴۷

۱.۶.۳. انهدام دین..... ۴۸

۲.۶.۳. قطع رابطه با اهل بیت علیهم السلام..... ۴۸

۳.۶.۳. غضب خداوند..... ۴۹

۴.۶.۳. کمبودهای دنیوی..... ۴۹

۵.۶.۳. لعن و نفرین..... ۵۰

۵۰	۶۶.۳ سختی قبر و قیامت
۵۱	۷۶.۳ عواقب اخروی ترک نماز
۵۲	۷.۳ پاسخ به شبهات و رفع دغدغه‌های ذهنی
۵۵	۸.۳ یک نکته
۵۷	فصل چهارم آداب نماز
۵۷	۱.۴ آداب پیش از نماز
۵۷	۱.۱.۴ طهارت
۵۸	۲.۱.۴ انتظار
۵۹	۳.۱.۴ ذکر
۵۹	۲.۴ آداب هنگام نماز
۶۰	۱.۲.۴ خشوع
۶۰	۲.۲.۴ طمأنینه
۶۱	۳.۲.۴ محافظت نماز از تصرف و سرقت شیطان
۶۲	۴.۲.۴ نشاط و بهجت
۶۲	۵.۲.۴ حضور قلب
۶۴	۶.۲.۴ نیت
۶۴	۷.۲.۴ تکبیرة الاحرام
۶۵	۴.۳ آداب پس از نماز
۶۵	۱.۳.۴ تعقیبات
۶۶	۲.۳.۴ سجدة شکر
۶۹	فصل پنجم: آشنایی با بعضی نمازها و آثار آن
۶۹	۱.۵ نماز اول وقت
۷۲	۲.۵ نماز جماعت
۷۲	۱.۲.۵ اهمیت نماز جماعت

..... ۴	مهارت انس با نماز
..... ۷۳	۲.۲.۵. آثار نماز جماعت
..... ۷۵	۳.۲.۵. فلسفه نماز جماعت
..... ۷۶	۳.۵. نماز جمعه
..... ۷۸	۴.۵. نوافل و نماز شب
..... ۸۰	۵.۵. نماز شب
..... ۸۱	۱.۵.۵. آثار نماز شب
..... ۸۲	۲.۵.۵. اهمیت نماز شب از دیدگاه حضرت علی علیه السلام
..... ۸۲	۳.۵.۵. امام خمینی رحمه الله و نماز شب
..... ۸۳	۴.۵.۵. کلامی از علامه طباطبایی رحمه الله
..... ۸۳	۵.۵.۵. کیفیت نماز شب

سخن آغازین

آداب زیستِ مسلمانی، از دیرباز جزو فرهنگ دینی ایرانیان بوده است.

چگونگی ارتباطات فردی و اجتماعی، ارتباط با عالم معنا، نیک‌اندیشیدن و مهارت‌های زندگی در حوزه فردی و خانوادگی از جمله موضوعاتی است که اگر به‌درستی آموزش داده شود، زندگی فرح‌بخشی را به ارمغان خواهد آورد.

با دقت در نسل‌های پیشین درمی‌یابیم که پدران و مادران از روزگاران گذشته، اهتمام ویژه‌ای در تربیت فرزندان بر پایه آداب زندگی دینی داشته‌اند.

مجموعه کتاب‌های مهارت‌های زندگی شامل ۲۴ مجلد در موضوعات مختلف به این مسئله پرداخته است. از جمله ویژگی این کتاب‌ها رویکرد کاملاً دینی به مهارت‌های زندگی است. استفاده از آیات و روایات و استخراج مهارت‌های زندگی از سیره معصومان بر جذابیت محتوایی این کتاب‌ها افزوده است.

در پایان از معاونت پژوهشی و آموزشی سازمان تبلیغات

اسلامی و از تمامی پژوهشگران و نویسندگان و دیگر عواملی که در تهیه و تألیف این آثار تلاش کردند، سپاسگذاریم.

مجموعه علمی فرهنگی مرآت اندیشه

www.ketab.ir

پیشگفتار

یکی از کلماتی که برخلاف جایگاه والا و توصیف‌نشدنی آن در آموزه‌های دینی و نیز نقش بی‌بدیل آن در همه جنبه‌های زندگی، به صورت تکراری و کلیشه‌ای درآمد و آن گونه که بایسته و شایسته است، به قدامت و اهمیت آن توجه نمی‌شود، واژه مقدس «نماز» است.

نمازی که سید ساجدان و زینت عابدان، لازمه اقامه آن را، آشنایی با حقوق و عظمت آن برمی‌شمرد و می‌فرمایند: «حق نماز این است که بدانی نماز، درآمدن به پیشگاه معبود یگانه است و تو در نماز پیش روی ایستاده‌ای، پس آنگاه که بر این حقیقت آگاه شدی، سزاوار آنی که در نماز ایستی، ایستادن کسی که خواهنده و ترسنده، بیمناک و امیدوار و مستمند و زاری‌کننده است و خدای را بزرگ می‌دارد، و قیام کسی که با آرامش، چشم فرو هشتن، سر به زیر افکندن، فروتنی اندام‌ها، نرمی بال‌ها، فروهشتن شانه‌ها و نیکویی راز گفتن با او در دل؛ در محضرش ایستاده و نیز شایستگی داری که

از خدای بخواهی تا گردنت را از زیر بار لغزش‌هایی که بر آن حلقه شده و آن را به پرتگاه هلاک و نابودی افکنده است، آزاد گرداند و هیچ نیرویی جز آن که خدا عطا کند، وجود ندارد.^۱

بجاست که در بررسی جایگاه نماز، بخشی از پیام حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران را که به اولین اجلاس نماز فرستاده‌اند، نقل کنیم. ایشان می‌فرماید:

«هیچ وسیله‌ای مستحکم‌تر و دائمی‌تر از نماز برای ارتباط میان انسان با خدا نیست. مبتدی‌ترین انسان‌ها رابطه خود را با خدا به وسیله نماز آغاز می‌کنند و برجسته‌ترین اولیای خدا نیز بهشت خلوت انس خود با محبوب را در نماز می‌جویند. این گنجینه ذکر و راز را هرگز پایانی نیست و هر که با آن بیشتر آشنا شود، جلوه و درخشش بیشتری را در آن می‌یابد. کلمات و اذکار نماز، هر یک خلاصه‌ای است که به بخشی از معارف دین اشاره می‌کند و به‌طور مکرر و پی‌درپی آن را به یاد نمازگزار می‌آورد. نمازی که با تدبیر در معانی و بدون سهو و غفلت گزارده شود، انسان را روزبه‌روز با سعادت‌آشناتر و به‌آن وابسته‌تر می‌سازد. نورانیت نماز، راز و رمزهای آن، درس‌هایی که در آن گنجانیده شده و اثر آن در ساختن فرد و جامعه، چندان نیست که بتوان در مقالی کوتاه از آن سخن گفت؛ بلکه چنان نیست که بی‌خبری چون من بتواند از اعماق آن خبر آورد.

آنچه من با قلم قاصر و معرفت ناچیز خود می‌گویم،

آن است که مردم ما و جامعه ما و به خصوص جوانان که اکنون بار امانت سنگینی را بر دوش گرفته‌اند، باید نماز را منبع قدرت لایزال بدانند و در برابر جبهه فساد و بی‌عدالتی و کجروی که امروزه بشریت را تهدید می‌کند، از نماز و یاد خدا نیرو بگیرند. میدان مبارزه‌ای که امروز پیش روی ماست، بیش از هر زمان دیگری ما را به نماز، این چشمه جوشانی که امیدبخش و اعتمادساز است محتاج می‌سازد.

نماز با حضور و با توجه، که از یاد و ذکر خدا سرشار است، نمازی که آدمی در آن با خدای خود سخن می‌گوید و به او دل می‌سپارد، نمازی که والاترین معارف اسلام را پیوسته به انسان می‌آموزد، چنین نمازی انسان را از پوچی و بی‌هدفی و ضعف می‌رهاند، افق زندگی را در چشمش روشن می‌سازد، به او همت و اراده و هدف می‌بخشد و دل او را از میل به کجروی و گناه و پستی نجات می‌دهد. از این‌روست که نماز در همه حالات، حتی در میدان نبرد و در سخت‌ترین آزمایش‌های زندگی، اولویت خود را از دست نمی‌دهد. انسان همیشه به نماز محتاج است و در عرصه‌های خطر محتاج‌تر.^۱

امیدوارم این اثر گامی در راستای زدودن غبارهای تکرار و بی‌مهری به نماز باشد و خداوند ما را با نمازگزاران عاشورایی قرین فرماید.

رضا اخوی